

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Природничий факультет
Кафедра географії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТИЧНА ГЕОГРАФІЯ

ВВ.2.2.16

Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014.07 Середня освіта (Географія)
Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Географія та іноземна мова) Середня освіта (Географія), туристсько-краєзнавча робота
Статус	Вибіркова дисципліна
Форма навчання	Денна, заочна
Семестровий контроль	Залік

Курс 4
Семестр 8
ECTS 3
Годин 90

РОЗПОДІЛ ГОДИН:

Аудиторні години				Самостійна робота		Тижневе навантаження	
Лекції		Практичні				аудиторне	самостійна робота
денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма		
24	8	12	4	54	78	3	5

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА:

	Лекції	Практичні
ПІБ	Бикова Марія Дмитрівна	Бикова Марія Дмитрівна
Посада	асистент кафедри туризму	асистент кафедри туризму
Вчене звання	доцент кафедри туризму	доцент кафедри туризму
Науковий ступінь	кандидат географічних наук	кандидат географічних наук
Профіль викладача	https://fpgoe.npu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/БИКОВА_Марія_Дмитрівна.pdf	https://fpgoe.npu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/БИКОВА_Марія_Дмитрівна.pdf
e-mail	m.d.bykova@npu.edu.ua	m.d.bykova@npu.edu.ua

МЕТА КУРСУ:

Метою викладання навчальної дисципліни «Політична географія» є формування у студентів системних знань про предмет та методи політичної географії, історію її становлення; основні питання географічного державознавства в сучасних умовах та політичній географії України; взаємозв'язок політичної географії та геополітики.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ:

Результати навчання	Компетентності
Знати: - об'єкт, предмет, методи та наукові завдання політичної географії; - теоретико-методичні засади вивчення просторової політичної організації світу. Вміти: - розв'язувати складні задачі та практичні проблеми у професійній діяльності та у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та антропогенних об'єктів і явищ.	Інтегральна компетентність - здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері географії як в процесі навчання, так і в процесі роботи.
Знати: - особливості трансформаційних та глобалізаційних процесів у світовому господарстві в контексті їх впливу на процеси регіональної інтеграції національних господарств; - сучасні тенденції глобальної етнокультурної консолідації та перспективи збереження культурного	Загальні компетентності - універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої

розмаїття світу. Вміти: – вільно орієнтуватися в документах, науковій та періодичній літературі, доповідях, базах даних з політичної географії України та сучасних держав, електоральної географії, у тому числі іноземною мовою.	професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку.
Знати: — теорії та концепції зарубіжної та вітчизняної політичної думки з питань політичної географії, основні закономірності та тенденції світового та українського політичного процесу в контексті географічного державознавства; Вміти: – виділяти об'єктивні тенденції та закономірності сучасної політичної географії на глобальному, макрорегіональному, національно-державному, регіональному та державному, регіональному та локальному рівнях; – збирати та узагальнювати матеріали з політичної географії актуальні у сфері внутрішньої та зовнішньої політики, у тому числі через використання баз даних, пошукових систем та спеціалізованих програм, здійснювати обробку первинної політичної інформації.	Фахові компетентності - є важливими для успішної професійної діяльності за спеціальністю «014.07 Середня освіта (Географія)» і передбачають готовність до застосування сучасних технологій для формування та надання освітніх послуг відповідно до вимог споживачів.

ПЕРЕДУМОВИ ДО ВИВЧЕННЯ:

Знання з курсів «Географія населення і розселення», «Основи теорії суспільної географії», «Географія світового господарства», «Регіональна економічна і соціальна географія», «Географія України», «Географія сфери послуг», «Політологія», «Соціологія» тощо.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

Під час викладання дисципліни «Політична географія» викладач застосовує наступні методи навчання:

- за джерелом передачі та характером сприйняття інформації: словесні методи (лекція, дискусія), наочні (ілюстрація тощо), практичні.
- за розв'язком дидактичних завдань: набуття знань; формування вмінь та навичок; засвоєння знань; перевірка знань.
- за характером пізнавальної діяльності в процесі засвоєння змісту дисципліни: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; дослідницький; евристичний.
- за поєднанням методів: інформаційно-повідомлюваний і виконуваний; пояснювально-спонукальний і частково-пошуковий; тощо.

Самостійна навчально-пізнавальна діяльність студентів реалізується за допомогою самостійних дій, що вимагають розумових і вольових зусиль і закінчуються конкретними результатами. Вона охоплює підготовку до лекцій та практичних занять, а також виконання відповідних завдань у позааудиторний час; підготовку доповідей на запропоновану викладачем тему або підготовку презентації в електронній формі тощо.

Дистанційне навчання проводиться через платформи Google Meet та Zoom, що дозволяє студентам оволодіти необхідним навчальним матеріалом, інтерактивно взаємодіяти з викладачем в процесі навчання тощо. Консультації з навчальної дисципліни можуть проводитися в день проведення лекцій і практичних занять, за попередньою домовленістю або у визначений день.

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА ПОБУДОВА КУРСУ:

Теми лекцій	Теми практичних	Самостійна робота	Оцінювання
Змістовий модуль І.			
Тема 1. Політична географія як наукова дисципліна	Тема 1. Теоретико-методологічні основи геополітики	Сучасна українська політико-географічна думка.	Усне опитування, тестування, доповіді. Модульна контрольна робота
Тема 2. Історичні аспекти розвитку політико-географічних ідей			
Тема 3. Формування геопросторової політичної організації світу	Тема 2. Світова геополітична система та її організація	Роль регіональних утворень у геополітичній структурі світу.	
Тема 4. Світова геополітична система			
Тема 5. Світовий океан. Арктика. Антарктика	Тема 3. Світовий океан. Арктика. Антарктика		
Тема 6. Державна територія та її кордони	Тема 4. Держава як об'єкт політичної географії	Зміни державних територій	
Тема 7. Держави в сучасному світі			
Тема 8. Адміністративна географія держав світу		Міське управління та самоврядування в Україні	
Тема 9. Основи електоральної географії	Тема 5. Основи електоральної географії	Електоральна географія України	
Тема 10. Політична географія і світове господарство	Тема 6. Політична географія України та її роль у світовому господарстві	Історичні аспекти трансформації геополітичних векторів України	
Тема 11. Геополітичне та політико-географічне положення України, формування її державної території			

ОЦІНЮВАННЯ:

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі *заліку*, поточна успішність з дисципліни оцінюється від 0 до 100 балів включно. Студент одержує залік, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів. Якщо студент протягом семестру набрав від 0 до 34 балів, він має можливість пройти повторне вивчення навчальної дисципліни відповідно до порядку, визначеного в університеті і перескласти підсумковий контроль на загальних підставах.

Оцінювання *поточної успішності* ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання, яка передбачає:

1. Усна відповідь – 5 балів.
2. Тестування – 14 балів (по 7 балів кожен тест).
3. Доповіді – 12 балів (по 6 балів кожна доповідь).

4. Виконання практичних завдань – 24 бали (по 4 бали за кожну практичну роботу).
5. Модульна контрольна робота – 20 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Поточне оцінювання							Поточне оцінювання	Залік	Загальна сума балів:
Модуль №1									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	МКР			
9	15	16	15	16	9	20	100	100	100

Сума балів	Оцінка ECTS	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
90–100	A	Студент добре засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення рекомендованих навчальних і наукових першоджерел, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, логічно мислить і будує відповідь, демонструє високий рівень засвоєння практичних умінь та навичок.
80–89	B	Студент засвоїв теоретичний матеріал і добре знає зміст навчальної дисципліни, основні положення рекомендованих навчальних і наукових першоджерел, логічно мислить і будує відповідь, демонструє вміння і навички використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань, але припускається неточностей і помилок.
70–79	C	Студент опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується у рекомендованих навчальних і наукових першоджерелах, логічно мислить і будує відповідь, демонструє вміння і навички використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань, але відповідає недостатньо аргументовано, логічно і послідовно.
65–69	D	Студент має посередні знання навчального матеріалу, слабо орієнтується у рекомендованих навчальних і наукових першоджерелах, порушує логіку і послідовність відповіді, припускається суттєвих неточностей і помилок, слабо застосовує теоретичні знання при розв'язанні практичних завдань.
60–65	E	Студент має посередні знання навчального матеріалу, погано орієнтується у рекомендованих навчальних і наукових першоджерелах, відповідає непереконливо, припускається суттєвих неточностей і помилок, плутає поняття, погано вміє застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних завдань.
35–59	FX	Студент не опанував навчальним матеріалом дисципліни, майже не орієнтується у рекомендованих навчальних і наукових першоджерелах, відповідає непереконливо, припускається суттєвих неточностей і помилок, не вміє застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних завдань.
00–34	F	Студент не знає значну частину навчального матеріалу і має фрагментарні знання теоретичного матеріалу, не орієнтується у рекомендованих навчальних і наукових першоджерелах, не має практичних умінь і навичок розв'язання практичних завдань.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
65-69	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ:

Основна:	Додаткова:
1. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія. К., 2019. 416 с. 2. Гудзеляк І., Ванда І. Політична географія: навч. Посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 180 с. URL: https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/Hudzeliak-Politychna-heohrafiia-book_2021.pdf 3. Дністрянський М.С. Геополітика: навчальний посібник. Львів, 2011. 436 с. URL: http://old.geography.lnu.edu.ua/Strukt/Biblio/alphavit/Ukr/Ukr_D/Dnistria_nskyi/geopolityka.pdf 4. Дністрянський М. С. Політична географія України : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 348 с. 5. Політична географія і геополітика: Навч. посібник / Б.П. Яценко, В.І. Стафійчук, Ю.С. Брайчевський; за ред. Б.П. Яценка. К.: Либідь, 2007. 255 с. 6. Трохимчук С. В., Федунь О. В. Політична географія світу: Навч. посібник. К.: Знання, 2007. 422 с.	1. Пістун М.Д. Основи теорії суспільної географії: Навч. посібн. К.: Вища школа, 1996. 231 с. 2. Топчієв О. Г. Основи суспільної географії: Навч. посібн. Одеса: Астропринт, 2001. 3. Топчієв О.Г., Мальчікова Д.С., Яворська В.В. Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики. Навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 372. 4. Шаблій О.І. Основи суспільної географії. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 296 с.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Студент повинен ретельно готуватися до практичних робіт: виконувати всі завдання; опрацьовувати рекомендовану основну та допоміжну літературу, а також картографічний та статистичний матеріали тощо. Виконання практичних та індивідуальних завдань повинно відповідати вимогам, що висуваються до вирішення відповідного завдання та свідчити про його самостійність. Важливою є активна участь студентів в обговоренні питань теми як на лекційному, так і практичному заняттях. Пропущені заняття необхідно відпрацювати. Це можливо зробити як у дні консультацій відповідного викладача, графік яких представлений на кафедрі географії, так і за особистою домовленістю з викладачем. Під час дистанційного навчання відпрацювання пропущених занять проводиться онлайн за допомогою платформ Google Meet або Zoom.